

پژوهش‌های تجربی حسابداری مالی
(علمی - تخصصی)

سال دوم، شماره ۱، پیاپی (۳) بهار ۱۳۹۱، صص ۵۳-۶۴

بررسی میزان استفاده از فناوری اطلاعات در ارائه گزارش‌های حسابداری برای گرفتن تصمیم توسط مدیران شرکت *

دکتر محسن دستگیر

استاد گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات اصفهان

مهدی علی نژاد ساروکلائی

گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز

اکبر رحیمی پور

باشگاه پژوهشگران جوان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سیرجان

چکیده

مدیران و نیازهای اطلاعاتی آنان در بین سایر استفاده‌کنندگان از گزارش‌های حسابداری به دلیل نقش تصمیم‌گیری آنان، از اولویت برخوردار است، بنابراین در این تحقیق سعی شده است تا میزان استفاده از فناوری اطلاعات در ارائه گزارش‌ها برای اخذ تصمیم مدیران مورد بررسی قرار گیرد. در این ارزیابی، با استفاده از روش‌های آماری همبستگی و رگرسیون، این موضوع مورد تحقیق قرار گرفته است که مدیران در گرفتن اساسی‌ترین تصمیمات خود در شرکت، تا چه حدی از فناوری اطلاعات بهره می‌گیرند و آیا بین گزارش‌های حسابداری ارائه شده به مدیران برای گرفتن تصمیمات و استفاده از فناوری اطلاعات رابطه‌ی معناداری وجود دارد؟ بدین منظور، نمونه پژوهش از بین مدیران ۵۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، به صورت تصادفی انتخاب شد. نتایج حاصل از این تحقیق، بیانگر وجود رابطه‌ی معنادار بین استفاده از فناوری اطلاعات و ارائه گزارش‌های حسابداری در تصمیم‌گیری مدیران است.

واژگان کلیدی

فناوری اطلاعات، سیستم اطلاعات حسابداری، گزارش‌های حسابداری، تصمیم‌گیری

مدیران

* تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۰۲/۰۴ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۱/۰۳/۱۶

۱- مقدمه

سازمان های امروزی در عصر اطلاعات فعالیت و رقابت می کنند و اطلاعات تبدیل به منبع کلیدی اکثر سازمان ها شده است. در واقع مبنای رقابت، از اطلاعات مشهود به اطلاعات نامشهود تغییر یافته است. جنبش نرم افزاری عصر امروز و تغییر و تحول سریع در حوزه علوم مدیریت و همچنین تأثیرات آن در حسابداری و گزارش دهی به صاحبان سرمایه، افراد مسؤل در این امر را به آن واداشته است که به فکر یافتن راه حل هایی برای حرکت سریع به سوی رشد و توسعه باشند. در این راستا، تصمیماتی که مدیر می گیرد، به طور عمده در حرکت به سوی رشد و توسعه تأثیر مستقیم خواهد داشت. به همین جهت، در دسترس بودن اطلاعات مناسب (صحیح، به موقع و مربوط) ممکن است مدیریت را در این امر بزرگ یاری کند. علاوه بر این، با توجه به اینکه امروزه روابط اقتصادی میان واحدهای تجاری بسیار پیچیده و رقابتی شده است، بقای یک واحد تجاری، وابسته به در اختیار داشتن اطلاعات است و به همین جهت مسئله اهمیت بیشتری پیدا می کند. پیش از این، در شرکت های مختلف به دست آوردن اطلاعات صحیح و به موقع، امری بسیار پرهزینه و مشکل بود تا اینکه علوم مدیریت و حسابداری با در اختیار گرفتن سیستم های مکانیزه توانستند به اهداف سازمانی خود دست یابند. امروزه که با اصطلاحاتی همچون انفجار اطلاعات و آتارشی اطلاعات روبه رو هستیم، از فناوری های اطلاعاتی به عنوان راه رهایی از چنین معضلاتی یاد می شود. با این حال، سازمان ها به سیستم های اطلاعاتی نیاز دارند که متناسب با نیازها و ساختار سازمانیشان باشد (خواجهی و همکاران، ۱۳۸۹).

پیشرفت سریع و شگرف فناوری اطلاعات، به دامنه نفوذپذیری اطلاعات در حرکت و حیات سازمان ها و نهادهای مختلف افزوده است، به طوری که حتی افراد عادی هم در زندگی روزمره خود نمی توانند بدون تأثیرپذیری و بهره وری از اطلاعات، تصمیم گیری کنند و برای دستیابی به اهداف زیر گام بردارند. در این میان، حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی، مؤلفه و عنصری از سازمانی است که از طریق پردازش رویدادهای مالی، اطلاعات هشداردهنده اطلاعات مبنای تصمیم گیری را در اختیار استفاده کنندگان از این اطلاعات قرار می دهد. (فخاریان، ۱۳۷۴).

۲- مروری بر ادبیات موضوعی تحقیق

با توجه به اینکه استفاده از فناوری اطلاعات برای گزارشگری مالی سابقه زیادی ندارد، بنابراین تحقیقات محدودی در این زمینه انجام گرفته است که بیشتر آنها بر فناوری اینترنت و تأثیر آن متمرکز شده است. نمی توان گفت که تحقیقات اشاره شده در این بخش، ارتباط مستقیمی با این تحقیق دارند، اما به بررسی تعدادی از این تحقیقات که در داخل یا خارج

از کشور انجام شده‌اند و ارتباط بیشتری با موضوع این تحقیق دارند می‌پردازیم. از جمله تحقیقات خارجی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- آسباخ و همکاران (۱۹۹۹) در تحقیق خود به تغییرات زیادی در کیفیت گزارشگری مالی در اینترنت، به ویژه تغییر در کیفیت به موقع بودن و بنابراین مفیدتر شدن گزارشگری مالی دست یافتند. آنها بیان کردند که مهم‌ترین نکته در پیدایش اینترنت، ایجاد تعادل نسبی بین دو ویژگی قابلیت اعتماد و مربوط بودن اطلاعات است. با وجود این، به همان اندازه که گزارشگری مالی اینترنتی، دامنه اطلاعات (برای مثال چه چیز، چه وقت و چگونه اطلاعات منتشر شود) و مربوط بودن اطلاعات (به ویژه، به موقع بودن) را افزایش می‌دهد، ریسک‌های مرتبط با ورود اطلاعات قابلیت اعتماد نیز افزایش می‌یابد. همچنین عدم حسابرسی و امنیت‌ناداشتن وب سایت‌ها را دلایل دیگر کاهش قابلیت اعتماد عنوان کردند. آنها سرانجام بیان کردند که گزارشگری مالی اینترنتی، به شرکت‌ها امکان می‌دهد که از طریق افشای داده‌های مالی اضافی و تفکیک شده در وب سایت شرکت، افشاهای مالیشان را افزایش دهند. (آسباخ و همکاران، ۱۹۹۹).

- راولیس (۲۰۰۰) و خان (۲۰۰۲) در دو سال متفاوت و به صورت جداگانه تحقیقاتی را در زمینه استفاده از اینترنت برای گزارشگری اینترنتی انجام دادند و به یک نتیجه مشابه رسیدند؛ هر دوی آنها عنوان کرده‌اند که مهم‌ترین عاملی که استفاده از اینترنت را برای گزارشگری مالی محدود می‌کند، عدم قابلیت اعتماد در گزارشگری مالی اینترنتی است. (راولیس، ۲۰۰۰، خان، ۲۰۰۲).

- لودیا و همکاران (۲۰۰۳) در تحقیقشان، مهم‌ترین دلایل استفاده نکردن شرکت‌ها از پتانسیل کامل اینترنت برای گزارشگری مالی را، نداشتن قابلیت اعتماد و کم بودن مهارت‌های فناوری اطلاعات ذکر کردند. (لودیا و همکاران، ۲۰۰۳)

- دال و همکاران (۲۰۰۳) بیان کردند که استفاده از ارتباط برتر در صورت‌های مالی ممکن است روند قضاوت‌ها و به عبارت دیگر، مربوط بودن را تحت تأثیر قرار دهد. (دال و همکاران، ۲۰۰۳).

- کمیته راهبری هیئت استانداردهای مالی آمریکا (۲۰۰۰) در تحقیقی که انجام داد، یافته‌های عمده خود را به این صورت عنوان کرد که اینترنت، گزارشگری را از سیستم گزارشگری ماهانه، سه ماه و سالانه به سوی گزارشگری به‌هنگام سوق داده است. بنابراین با گزارشگری از طریق اینترنت، نه تنها اطلاعات در اختیار مدیران، تحلیلگران و افراد متخصص قرار می‌گیرد، بلکه با هزینه کم، سرعت بالا و دسترسی آسان در اختیار کلیه

استفاده کنندگان قرار می گیرد. با این حال، نمی توان پیش بینی کرد که اطلاعات کامل است یا خیر. (کمیتته راهبردی هیئت استانداردهای مالی آمریکا، ۲۰۰۰).

ازجمله تحقیقات داخلی می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- همت فر و همکاران (۱۳۸۹) به بررسی کاربردهای فناوری اطلاعات در حسابداری و حسابرسی پرداختند. در این مقاله، ضمن ارائه تأثیرات و کاربردهای فناوری اطلاعات در حسابداری و حسابرسی، به معرفی فناوری اطلاعات و انواع فناوری های اطلاعات که در حسابداری و حسابرسی مورد استفاده قرار می گیرند پرداخته اند و دریافته اند که با پیشرفت روزافزون فناوری اطلاعات، کلیه شرکت ها و سازمان ها مجبورند به دلیل بقا، به سرمایه گذاری در این عرصه بپردازند و حسابداران نیز با شناخت فناوری های نو و استفاده بهینه از آنها با ارائه راهکارهای مناسب، مخاطرات آن را کاهش دهند. (همت فر و همکاران، ۱۳۸۹).

- عرب مازار یزدی و همکاران (۱۳۸۶) به بررسی آموزش حسابداری در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات پرداختند. در این تحقیق، به بررسی میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در دانشگاه های پنج ایالت آمریکا پرداخته شده است و تأثیر فناوری جدید بر آموزش حسابداری و تغییر محتوای دروس را تأکید کرده است. (عرب مازار یزدی و همکاران، ۱۳۸۶).

- اعتمادی و همکاران (۱۳۸۵) به بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری پرداختند. در این تحقیق، برای تعیین تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری، ابتدا با بررسی گسترده مبانی نظری، شبکه منطقی تأثیر فناوری اطلاعات بر هر یک از ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری تدوین شد. سپس فرضیه های تحقیق با توجه به روابط اجزای اصلی شبکه شکل گرفت. یافته های تحقیق بیانگر این بود که فناوری اطلاعات باعث افزایش مربوط بودن اطلاعات حسابداری و کاهش قابلیت اعتماد آن می شود و قابلیت مقایسه را نیز به میزان کم افزایش می دهد. (اعتمادی و همکاران، ۱۳۸۵).

- عرب مازار یزدی (۱۳۸۴) مقاله ای را با عنوان تغییر سیمای حسابداری در عصر سلطه فناوری اطلاعات ارائه داد. در این مقاله، به بررسی نحوه تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات اشاره شده است و بر چالش هایی تمرکز دارد که باعث ایجاد تغییرات در حسابداری و حسابرسی شده اند. (عرب مازار یزدی، ۱۳۸۴).

۳- روش تحقیق

این تحقیق، ترکیبی از روش‌های میدانی و کتابخانه‌ای است و از نظر زمانی نیز از نوع تحقیقات مقطعی به شمار می‌آید، زیرا در یک محدوده زمانی صورت گرفته است و واقعیت را در یک برهه از زمان کنکاش می‌کند. از نظر سطح و قلمرو بررسی، این تحقیق شامل مجموعه‌ای از شرکت‌های تجاری، خدماتی و تولیدی است که سیستم حسابداری آنها را مرجعی معتبر به صورت مدون طراحی کرده است و جزء شرکت‌های پذیرفته در بورس هستند. بر این اساس، تعداد ۵۰ شرکت به صورت تصادفی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. این تعداد نمونه، به خاطر محدودیت‌ها و پاسخ ندادن سایر سازمان‌ها به سؤالات به دست آمده است. در این تحقیق، برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده و برای اندازه‌گیری میزان استفاده مدیران از فناوری اطلاعات، از مقیاس لیکرت بهره گرفته شده است.

۳-۱- جمع‌آوری اطلاعات

در این پژوهش، جمع‌آوری اطلاعات به کمک پرسشنامه انجام گرفته است. پرسشنامه این تحقیق یک سؤال اصلی و ۷ سؤال فرعی داشت؛ سؤال اصلی مربوط به تأثیر استفاده از فناوری اطلاعات در ارائه گزارش‌های حسابداری بر روی تصمیم‌گیری مدیران بوده و ۷ سؤال بعدی در رابطه با فرضیه‌های فرعی این پژوهش مطرح شده است. برای استخراج نتایج مربوط به اولین سؤال پرسشنامه، با استفاده از مقیاس لیکرت به هر یک از ستون‌هایی که با پاسخ‌های بسیار زیاد، زیاد، تا حدودی، کم، بسیار کم و نامربوط مشخص شده‌اند، به ترتیب امتیازهای (۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ...) داده شد. هدف از تدوین پرسش‌های ۱ تا ۷ نیز، بررسی اثر این عوامل به عنوان متغیرهای مستقل بر فناوری اطلاعات، یعنی نتایج حاصل از پاسخ‌های استخراج شده از سؤال ۱ به عنوان متغیر وابسته تحقیق و میزان ارتباط بین هر یک از متغیر وابسته و مستقل به طور جداگانه مورد بررسی قرار می‌گیرد. سپس هر یک از امتیازات، به عنوان ارزشی برای متغیر مستقل (X_i) در نظر گرفته می‌شود و مجموعه امتیازات هر سؤال برای ۵۰ پرسشنامه به طور جداگانه با متغیر وابسته Y (استخراج شده از سؤال یک) برای کل نمونه‌ها مورد آزمون قرار می‌گیرد.

۳-۲- تجزیه و تحلیل اطلاعات

برای تحلیل نتایج و آزمون فرضیه‌ها، از روش‌های مختلف تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری از جمله رگرسیون و ضریب همبستگی استفاده شده است. در واقع از ضریب همبستگی برای تعیین شدت همبستگی و از ضریب تشخیص برای تعیین میزان تغییرپذیری متغیر وابسته Y در یک معادله خطی استفاده شده است. میانگین‌های مربوط به ارزش Y

برای ۵۰ پرسشنامه استخراج شد و با توجه به اینکه در کدام فاصله از دامنه اعداد ۱ تا ۵ قرار می‌گیرد، باعث پذیرش یا رد فرضیه اصلی خواهد شد. سپس جدول‌ها و نمودارهای فراوانی و اطلاعات آماری سؤالات استخراج شد و آزمون ضریب همبستگی، محاسبه ضریب تشخیص و تحلیل رگرسیون به کمک نرم افزار اس پی اس اس انجام گرفت. با استفاده از این نرم افزار همچنین به بررسی آماره آزمون t با استفاده از جدول ((تحلیل رگرسیون)) برای بررسی وجود رابطه‌ی معنادار بین هر یک از متغیرهای مستقل یا متغیر وابسته Y پرداخته شد.

۴- فرضیه اصلی

استفاده از فناوری اطلاعات در ارائه گزارش‌ها و خروجی‌های سیستم‌های اطلاعات حسابداری، بر روی تصمیم‌گیری مدیران تأثیر مثبت دارد.

۵- فرضیه‌های فرعی

۱- بین استفاده از فناوری اطلاعات با تهیه و ارائه به موقع اطلاعات، ارتباط معناداری وجود دارد.

۲- بین استفاده از فناوری اطلاعات با میزان اعتماد مدیران نسبت به صحت سیستم، ارتباط معناداری وجود دارد.

۳- بین استفاده از فناوری اطلاعات با میزان همگونی اطلاعات حسابداری با شرایط متغیر اقتصادی ارتباط معناداری وجود دارد.

۴- بین استفاده از فناوری اطلاعات با میزان سهولت در تفسیر خروجی‌ها، ارتباط معناداری وجود دارد.

۵- بین استفاده از فناوری اطلاعات با میزان تنوع شکل و فرمت خروجی‌ها ارتباط معناداری وجود دارد.

۶- بین استفاده از فناوری اطلاعات با میزان مطلوبیت کیفی خروجی‌ها، ارتباط معناداری وجود دارد.

۷- بین استفاده از فناوری اطلاعات با میزان دخالت اطلاعات مربوط به تصمیم‌گیری، ارتباط معناداری وجود دارد.

۶- بررسی فرضیه‌های تحقیق

همان‌طور که قبلاً بیان شد، ابزار اصلی گردآوری اطلاعات برای بررسی فرضیه‌های این پژوهش، پرسشنامه است. سطح سنجش متغیرها در پرسشنامه، رتبه‌ای و از طیف لیکرت استفاده شده است. طیف پاسخ‌ها از گزینه خیلی کم تا خیلی زیاد است. وزن ۱ به گزینه خیلی کم و وزن ۵ به گزینه خیلی زیاد اختصاص داده شد، بنابراین در مورد فرض اصلی

تحقیق وزن‌های ۱ تا ۳ تأیید کننده فرض صفر یعنی ناقض روابط بین متغیرها و وزن‌های ۴ و ۵ رد کننده فرض صفر، یعنی تأیید کننده روابط بین متغیرها است، سپس میانگین پاسخ‌هایی که مدیران به سؤال اول داده‌اند محاسبه و با موارد ذکر شده بالا مقایسه می‌شود. در مورد فرضیه‌های فرعی هفت‌گانه مطرح شده نیز از آزمون همبستگی برای تعیین میزان رابطه و از آزمون تحلیل رگرسیون برای بررسی معنادار بودن این روابط استفاده شده است.

۶-۱- بررسی فرضیه اصلی تحقیق

گزارش‌ها و خروجی‌های سیستم‌های اطلاعات حسابداری بر روی تصمیم‌گیری مدیران تأثیر دارد.

نگاره (۱) تعریف متغیر وابسته

سؤال	تعریف عملیاتی متغیر وابسته
-	مؤثر بودن تأثیر فناوری اطلاعات در ارائه گزارش‌ها بر تصمیم‌گیری مدیران

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: m \leq 3 \text{ فرض صفر} \\ H_1: m > 3 \text{ فرض تحقیق یا ادعا} \end{array} \right.$$

(m میانگین پاسخ به سؤالات فرضیه اصلی است)

$$\mu = \sum f_i \times x_i / N = 3.3$$

تصمیم‌گیری:

فرض صفر عبارت است از $H_0: \mu \leq 3$ و فرض تحقیق یا ادعا نیز عبارت است از $H_1: \mu > 3$. میانگین به دست آمده از جامعه برابر با ۳٫۳ است. این میانگین از میانگین فرض شده جامعه (۳) بیشتر است، بنابراین فرض صفر را نمی‌توان پذیرفت. یعنی فرضیه اصلی این تحقیق پذیرفته می‌شود و می‌توان گفت که فناوری اطلاعات بر روی گزارش‌های حاصله برای تصمیم‌گیری مدیران اثر گذار است.

۶-۲- بررسی فرضیه فرعی اول

باید ذکر کرد که برای آزمون فرضیه فرعی هفت‌گانه، در ابتدا میزان همبستگی دو متغیر مستقل و وابسته نسبت به هم سنجیده می‌شود و در گام بعد معنادار بودن میزان همبستگی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در نهایت با استفاده از آزمون تحلیل رگرسیون، معنادار بودن رابطه‌ی بین دو متغیر تأیید یا رد می‌شود.

فرضیه فرعی ۱:

« بین استفاده از فناوری اطلاعات » با « تهیه و ارائه به موقع اطلاعات » ارتباط معناداری وجود دارد .

نگاره ۲) تعریف متغیر مستقل

سؤال	تعریف عملیاتی متغیر مستقل
۱	تهیه و ارائه به موقع اطلاعات

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0 : \rho = 0 \text{ فرض صفر} \\ H_1 : \rho \neq 0 \text{ فرض تحقیق یا ادعا} \\ \alpha = 5\% \\ t_{\alpha/2,48} = \pm 1.96 \end{array} \right.$$

نگاره ۳) خروجی اصلی آزمون تحلیل رگرسیون

Sig	t	ضریب استاندارد شده (همبستگی)	خطای معیار	ضریب استاندارد نشده	ضریب ثابت
.000	۹.۰۹۱	-----	.۲۰۹	۱.۹۰۳	
.000	۶.۹۱۶	.۷۰۶	.۰۶۱	.۴۲۱	به موقع بودن اطلاعات

تصمیم گیری:

با توجه به نگاره ۳ می توان گفت که ضریب همبستگی دو متغیر مستقل و وابسته برابر با ۰,۷۰۶ است که بیانگر همبستگی بالایی این دو متغیر نسبت به هم است. برای بررسی معنادار بودن این مقدار همبستگی، مقدار آماره آزمون (t) در سطح خطای برابر با $\alpha = 5\%$ مورد سنجش قرار گرفته است. همان طور که مشاهده می شود مقدار این آماره برابر با ۶,۹۱۶ است و خارج از دامنه ۱,۹۶ است. این نکته بیانگر این مسئله است که فرض ادعای تحقیق پذیرفته می شود؛ یعنی می توان گفت که بین استفاده از فناوری اطلاعات در تهیه و ارائه به موقع اطلاعات همبستگی معناداری وجود دارد.

۳-۶- بررسی سایر فرضیه‌های فرعی

نگاره‌ی (۴) خروجی اصلی آزمون تحلیل رگرسیون برای سایر فرضیه‌های تحقیق

شماره فرضیه	ضریب استاندارد نشده	خطای معیار	ضریب استاندارد شده (همبستگی)	t	sig	نتیجه فرضیه
۲	ضریب ثابت	۲.۲۵۰	.۳۰۵	۷.۳۸۴	.۰۰۰	تأیید
	میزان اعتماد مدیران	.۲۵۰	.۰۷۱	۳.۵۳۹	.۰۰۱	تأیید
۳	ضریب ثابت	۲.۳۸۳	.۱۲۵	۱۹.۱۲۹	.۰۰۰	تأیید
	همگونی یا شرایط اقتصادی	.۴۱۷	.۰۵۲	۸.۰۵۴	.۰۰۰	تأیید
۴	ضریب ثابت	۱.۵۰۰	.۳۵۶	۴.۲۱۴	.۰۰۰	تأیید
	میزان سهولت تفسیر خروجی‌ها	.۴۲۹	.۰۸۳	۵.۱۳۶	.۰۰۰	تأیید
۵	ضریب ثابت	۲.۲۵۷	.۱۵۴	۱۴.۶۱۲	.۰۰۰	تأیید
	تنوع شکل و فرمت خروجی‌ها	.۳۸۶	.۰۵۴	۷.۲۰۱	.۰۰۰	تأیید
۶	ضریب ثابت	۲.۲۹۶	.۰۷۸	۲۹.۶۱۰	.۰۰۰	تأیید
	مطلوبیت کیفی خروجی‌ها	.۴۳۳	.۰۳۰	۱۴.۳۷۲	.۰۰۰	تأیید
۷	ضریب ثابت	۲.۴۲۹	.۱۷۷	۱۳.۷۱۰	.۰۰۰	تأیید
	میزان دخالت اطلاعات	.۲۴۵	.۰۴۷	۵.۲۴۵	.۰۰۰	تأیید

۷- نتیجه‌گیری کلی و ارائه پیشنهادات

نتایج حاصل از بررسی فرضیه‌های هفتگانه فرعی، بیانگر معنادار بودن ارتباط بین ((استفاده از فناوری اطلاعات و هر یک از عوامل هفت‌گانه)) مورد نظر بوده است. فرضیه اصلی این تحقیق نیز بیانگر معنادار بودن رابطه بین استفاده از فناوری اطلاعات برای ارائه گزارش‌ها و خروجی‌های حسابداری بر روی تصمیم‌گیری مدیران بوده است، بنابراین در مجموع می‌توان اینگونه بیان کرد که استفاده از فناوری اطلاعات برای ارائه گزارش‌های دارای ویژگی‌های هفت‌گانه مورد بررسی در این پژوهش، به طور غیر مستقیم بر روی تصمیم‌گیری مدیران تأثیر گذار بوده است و مدیران باید آنها را در نظر بگیرند. گسترش دامنه تحقیق در زمینه استفاده بیشتر از فناوری اطلاعات در تصمیم‌گیری مدیران به منظور شناخت موانع و دشواری‌های موجود، ممکن است ضرورت آشنایی بیش از پیش مدیران شرکت‌ها و مؤسسات را تبیین نماید. عموم شرکت‌ها همچنان درگیر دشواری‌های مربوط به

بهره‌برداری از سیستم‌های حسابداری هستند. این دشواری‌ها که در ارتباط با اطلاعات ورودی، مرحله پردازش اطلاعات و بهره‌گیری از خروجی‌ها تعریف می‌شوند، نیازمند انجام بررسی‌های جامع‌تری پیرامون توسعه مفاهیم نظری و روش‌های عملی حسابداری به موازات استفاده از فناوری‌های اطلاعات است.

شرایط محیطی، ضرورت بازنگری، اصلاح و تجدید نظر مستمر در ساختار اطلاعاتی حسابداری را ایجاب می‌کند. این امر علاوه بر آنکه بهسازی سیستم‌ها را به همراه دارد، بر میزان اعتماد مدیران نسبت به سیستم‌ها می‌افزاید. در نهایت پیشنهاد می‌شود برای افزایش کاربرد فناوری اطلاعات در حسابداری و تصمیم‌گیری مدیران، اطلاعات اینگونه سیستم‌ها به نحوی مستمر مورد ارزیابی و بهره‌برداری قرار گیرند و پس از رفع نواقص ساختاری آنها، نسبت به شناخت و رفع مشکلات مربوط به استفاده از خروجی‌ها اقدام شود. مشکلات اخیر به طور عمده به خود سیستم، استفاده کنندگان از سیستم (از جمله مدیران)، تهیه کنندگان اطلاعات و گزارش‌ها و همچنین به نوع و ماهیت اطلاعات حاصله مربوط می‌شود.

کتابنامه

الف) فارسی

- ۱- اعتمادی، حسین، حسن آقایی کامران، الهی، شعبان، (۱۳۸۵)، ((بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری))، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ش ۴۳، صص ۲۴-۳.
- ۲- خواجوی، مصطفی، اعتمادی جوریبی، (۱۳۸۹)، ((بررسی عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی موفق سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران))، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی، سال دوم، شماره دوم، صص ۱-۲۰.
- ۳- عرب مازار یزدی، محمد، (۱۳۸۳)، ((گزارش مالی در عصر تجارت الکترونیک))؛ همایش گزارشگری مالی و تحولات پیش روی آن، انجمن حسابداران خبره ایران؛ تهران.
- ۴- عرب مازار یزدی، محمد، (۱۳۸۴)، ((تغییر سیمای حسابداری در عصر سلطه فناوری اطلاعات))، حسابدار، سال ۲۰، ش ۱۷۰، صص ۲۸-۲۵.
- ۵- عرب مازار یزدی، محمد، ثابتی، حجت، گلی، علی، (۱۳۸۶)، ((آموزش حسابداری در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات)) حسابدار، سال
- ۶- فخاریان، ابوالقاسم، (۱۳۷۴)، ((کارکردهای مدیریت و سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری))، تدبیر، ش ۵۸، صص ۱۷-۲۰.
- ۷- همت فر، محمود، ایزدی، محمدمهدی، (۱۳۸۹)، ((بررسی کاربردهای فناوری اطلاعات در حسابداری و حسابرسی))، اولین کنفرانس دانشجویی فناوری اطلاعات ایران.

ب) انگلیسی

- 8- Ashbaugh, H., Johnstone, K. and Warfield, T, (1999). "*Corporate Reporting on the Internet*". Accounting Horizons, 13 (3), pp241-257.
- 9- Dull, R, B., Graham, A, W. and Baldwin, A, A. (2003). "*Web-based Financial Statement: Hypertext Links to footnotes and their effect on decisions*". *International Journal of Accounting Information Systems* Vol 4. pp 185-203.
- 10- Financial Accounting Standard Board Steering Committee. (2000). "*Business Reporting Research Project*". FASB. www.fasb.org.
- 11- Khan, T, (2002). "*Internet Financial Reporting: ahead of time?* ", Australian CPA. Octobr.
- 12- Ravlice, T. (2000), "*Wild Wild Web*". Australian CPA, August.
- 13- Lodhia, S, k., Allam, A and Lymer, (2003). "*Corporate Reporting in the Internet in Australian: An Exploratory Study*". Available at teaching.fac.anu.edu.au/BUSN8001/Lodhia/FRPaper.pdf.